

Huvudman

Stiftelsen Språkskolan i Upplands Väsby
Orgnr: 8160005966

Beslut

Datum 2026-06-12

Dnr SI 2026:4107

Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av Sverigefinska skolan i Upplands Väsby med huvudman Stiftelsen Språkskolan i Upplands Väsby kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en riktad tillsyn Sverigefinska skolan i Upplands Väsby med huvudman Stiftelsen Språkskolan i Upplands Väsby kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Sverigefinska skolan i Upplands Väsby följer gällande bestämmelser om säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte avseende beredskapsplan, löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer samt åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten under den tid verksamheten pågår.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, personal och rektorn samt observationer på skolenheten den 12 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, såsom beredskapsplan och rutiner. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplan

Skolinspektionen har tagit del av "Kris- och beredskapsplan inom Stiftelsen Språkskolan i Upplands Väsby". Kris- och beredskapsplanen innehåller inledningsvis ett avsnitt om syfte och mål med krisplanen, en sammanställning av skolans krisledningsgrupp och deras roll och ansvar samt en beskrivning av personalens ansvar. Planen innehåller vidare bland annat en generell handlingsplan om kris uppstår och därtill flertalet rutiner gällande olika typer av kris. Planen innehåller ett särskilt avsnitt

beträffande hot och våld i vilket rutiner för allvarliga våldssituationer eller hot om sådana behandlas. I avsnittet finns olika situationer och handlingsalternativ beskrivna med instruktioner om hur personal och elever ska agera i sådana situationer. Utöver detta innehåller planen avsnitt kopplade till återgång till normal verksamhet efter en kris.

Planen är reviderad i mars 2026 och under intervju med rektorn framkommer att planen nyligen omarbetats av skolledningen tillsammans med huvudmannen. Rektorn uppger att det tidigare fanns flertalet olika planer som numera är sammanställda i aktuell plan. Av planen framgår att den gäller för Sverigefinska skolan samt ytterligare en av huvudmannens skolenheter samt förskoleenhet, vilket bekräftas av personalen och rektorn. Anledningen till detta är att personalen kan arbeta i båda skolenheterna samt att skolenheterna och förskoleenheten delar lokaler.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter

Personal och rektorn uppger att det genomförs ett säkerhetsarbete på skolan genom att säkerhetsfrågor kontinuerligt lyfts inom personalgruppen. Personalen uppger att det genomförs trygghetsenkäter för både personal och elever kontinuerligt på skolan som ökar personal- och elevinflytande i säkerhetsfrågor på skolan.

Rektorn uppger att det har utförts en sårbarhetsinventering på skolan innebärandes att skolbyggnaden gicks igenom för att identifiera olika svagheter och risker kopplade till skolbyggnaden. Rektorn uppger vidare att det i samband med sårbarhetsinventeringen har diskuterats och problematiserats med personalen kring olika typer av situationer kopplade till säkerhet utifrån skolbyggnadens förutsättningar. Resultatet blev att det dels har skett vissa fysiska anpassningar av skolbyggnaden, dels att skolan har ökat personalnärvaron i vissa delar av skolbyggnaden.

Information till personal och elever

Av beredskapsplanen framgår att rektorn ansvarar för att personal, elever och vårdnadshavare får ta del av planens innehåll samt hur de ska agera utifrån olika krissituationer beskrivna i planen.

Eleverna berättar att de har informerats om hur de ska agera vid allvarliga våldssituationer, bland annat har personal informerat om och visat olika våldssituationer samt instruerat eleverna om hur de ska göra vid inrymningar och utrymningar. Vidare berättar eleverna att de har fått information från personalen om hur de ska utföra vissa medicinska moment.

Personalen bekräftar vad eleverna uppger och tillägger att eleverna har informerats om olika handlingsalternativ vid allvarliga våldssituationer och

hot om sådana med beaktande av elevernas ålder och mognad. Vidare berättar personalen att viss information går igenom endast teoretiskt medan annat utförs även praktiskt med eleverna.

Beträffande information till dem själva uppger personalen att de har fått information om beredskapsplanens innehåll och deras roll och ansvar i denna och att den finns tillgänglig för dem på skolans intranät.

Rektorn uppger att beredskapsplanens innehåll har gått igenom med personal i samband med att planen reviderades samt att rektorn tar upp planen med personal vid skolstart och löpande under årets gång vid olika möten. Rektorn uppger vidare att mentorerna har i uppdrag att se till att eleverna får information om hur de ska agera utifrån beredskapsplanen.

Utbildningsinsatser och övningar

Eleverna berättar att de regelbundet deltar i utrymningsövningar och att det utöver detta har genomförts inrymningsövningar med dem. Personalen säger att eleverna har fått öva praktiskt på både utrymning och inrymning men att vissa delar tas upp teoretiskt med eleverna. Gällande utbildningsinsatser för eleverna beträffande allvarliga våldssituationer uppger rektorn att detta har skett genom att rektorn delegerat till mentorerna att genomföra dessa utbildningsinsatser med eleverna. Utbildningsinsatserna har anpassats utifrån elevernas mognad och det har inte skett någon större övning för hela skolan utan övningarna genomförs klassvis.

Personalen uppger att utbildning och övning genomförs kontinuerligt på skolan och att den senaste övningen för personalen handlade om inrymning. Rektorn säger att det för personalen genomförts utbildningar vid flera olika tillfällen och att vid det senaste utbildningstillfället i augusti 2025 handlade om inrymning. Rektorn uppger vidare att personalen har fått utbildning gällande bland annat pågående dödligt våld och gängkriminalitet, bland annat genom stöd från externa aktörer såsom polisen.

Åtgärder för att neka obehöriga tillträde

Tillträdesbegränsningar/tydligt markerad skolenhet

Vid verksamhetsbesöket framgår att skolområdet till största delen är inhägnat med staket. Vid ytterkanterna av skolområdet finns flertalet skyltar med information om var skolans område börjar och att obehöriga inte äger tillträde till området.

Skolbyggnaden har en huvudingång och flertalet sidoingångar för de olika årskurserna. Skolbyggnaden delas av tre verksamheter bestående av en förskola och två grundskolor. Samtliga ingångar till skolbyggnaden är låsta och det krävs kod eller tagg för att komma in.

I skolbyggnaden finns även en idrottshall som nyttjas av allmänheten. Allmänheten kan dock endast nyttja dessa lokaler efter skoltid och idrottshallen är låst i förhållande till skolans lokaler.

Rutiner för besök av utomstående och avvisande av obehöriga

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens skriftliga rutiner för besökare samt avvisande av obehöriga personer. Av dessa framgår att besök ska bokas i förtid och att besökare ska använda sig av skolans huvudingång. Vidare sker insläpp i byggnaden efter att besökare har ringt på porttelefon och personal ska möta upp besökaren vid den låsta entrén. Besökare ska därefter registreras och få besöksbricka. Vidare framgår hur personal ska agera för det fall en obehörig person uppmärksammas och ska avvisas. Avvikelser från besöksrutinerna samt vid inträffad avvisning ska dokumenteras.

Kännedom om rutiner

Eleverna uppger att det vid huvudentrén finns information om vilka regler som gäller för skolan och skolgården. Vårdnadshavare får inte vara på skolan hur som helst. Elever från andra skolor får inte komma in på skolan. Eleverna säger vidare att vårdnadshavare ska använda sig av särskilda ingångar vid hämtning. Eleverna uppger att de ska vända sig till personalen för det fall någon obehörig person är i skolan eller på skolans område.

Personalen uppger att de har god kännedom om skolans besöksrutiner och vad som gäller vid avvisande av obehöriga personer. Personalen säger vidare att det ibland kan hända att personer smiter in på skolan med eleverna. Personalen uppger att all personal har ett ansvar att ta kontakt med obehöriga och avvisa vid behov. Personalen säger vidare att som anställd får man information om rutinerna när man påbörjar sin tjänst och att rutinerna även tas upp på arbetslagsmöten. Vidare har vårdnadshavare fått information om rutinerna per mejl.

Rektorn bekräftar personalens uppgifter gällande besöksrutinerna och avvisning av obehöriga och tillägger att rutinerna även mejlats till personalen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet

1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och
2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer (6 a kap. 3 § 1 och 2 skollagen).

Enligt förarbeten ska det i en beredskapsplan framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (prop. 2024/25:160 s. 46, 157).

Av förarbeten framgår vidare att ett löpande arbete innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter samt att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158).

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår (6 a kap. 4 § skollagen).

Av förarbeten framgår att åtgärder som behöver vidtas är att se till att det finns tillträdesbegränsningar. Sådana kan vara fysiska i form av t.ex. grindar och lås men det kan också handla om att se till att enhetens område är tydligt markerat och att de villkor som gäller för att vistas på området kommuniceras utåt på ett tydligt sätt. Vid samnyttjande av lokaler och ytor behöver åtgärder vidtas för att tydliggöra gränserna mellan det område som enbart disponeras av skolan och gemensamt nyttjade ytor. Huvudmannen bör också begränsa möjligheterna för utomstående personer att fritt röra sig från angränsande ytor och gemensamma ytor in på enheterna. Det måste vid varje skolenhet övervägas vilka åtgärder som i det enskilda fallet är nödvändiga och möjliga för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till området. De olika förutsättningar som gäller för olika enheter innebär att olika åtgärder kan vara aktuella. I den mån t.ex. kulturskola eller liknande verksamhet bedrivs i skolans lokaler under skoldagen är det väsentligt att skolan har tydliga rutiner och riktlinjer för när personer som hör till dessa verksamheter får vistas inom enheten. Bestämmelsen innebär inte ett krav på att varje möjlighet för en utomstående person att ta sig in på området undanröjs, genom exempelvis fysiska säkerhetslösningar eller genom att personal övervakar skolområdet. Om en obehörig person uppmärksammas på området måste emellertid åtgärder vidtas för att förmå denna att lämna området (prop. 2024/25:160 s 159).

Det framgår vidare av förarbeten att om det saknas rutiner och riktlinjer för när utomstående ska ha rätt eller möjlighet att vistas på skolenheten kan det lätt uppstå gråzoner och oklarheter kring vilka som har rätt att vistas

där. Rutinerna bör syfta till att tydliggöra hur utomstående besökare ska agera om de vill besöka t.ex. skolan, hur skolan ska agera för att ta emot sådana besökare och hur obehöriga personer kan avvisas från enheten. Rutiner kan exempelvis handla om att besök ska anmälas på ett visst sätt, att personal ska möta upp besökare vid entrén, att besökare ska bära besöksbricka eller liknande och att skolpersonal ska fråga utomstående som de inte känner igen varför de är där. Rutiner och riktlinjer måste vidare kommuniceras utåt på ett ändamålsenligt sätt (prop. 2024/25:160 s. 59).

Skolinspektionens bedömning

Beredskapsplan

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det finns en aktuell beredskapsplan för Sverigefinska skolan i Upplands Väsby. Vidare konstaterar Skolinspektionen att det av aktuell plan framgår hur personal och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. Skolinspektionen bedömer därmed att skolenheten uppfyller författningarnas krav vad beredskapsplan.

Löpande arbete för att säkerställa beredskap

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att det genomförs ett löpande arbete för att säkerställa beredskap vid allvarliga våldssituationer, bland annat genom identifiering av säkerhetsrisker och anpassningar i skolans verksamhet, information till både elever och personal gällande de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation samt flertalet utbildningsinsatser och övningar för personal och elever. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens löpande arbete för att säkerställa beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om sådana situationer uppfyller författningarnas krav.

Åtgärder för att neka obehöriga tillträde

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att skolenheten har ett markerat skolområde genom både skyltning och staket samt ytterligare fysiska tillträdesbegränsningar såsom låsta dörrar och kod- och taggsystem. Vidare visar utredningen att det finns rutiner för hur besök av utomstående ska hanteras samt hur obehöriga personer kan avvisas från skolenheten. Det framgår också att innehållet i rutinerna är känt för både elever och personal samt att obehöriga avvisas från skolenheten vid behov. Mot denna bakgrund gör Skolinspektionen bedömningen att skolenhetens åtgärder för att neka obehöriga tillträde uppfyller författningarnas krav vad gäller åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten.

X Johanna Oskarsson Abraha...

Beslutsfattare

Signerat av: Johanna Oskarsson Abrahamsson

X Simon Fast

Föredragande

Signerat av: Simon Fast

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Sandra Andersson medverkat.